

22.3.2016

Kela 2/013/2015

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Kansaneläkelaitoksen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle verotusmenettelyn ja veronkannon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 29/2016 vp)

Esityksen pääasiallinen sisältö ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä sekä uusi veronkantolaki. Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi mm. laki työnantajan sairausvakuutusmaksusta. Verotililaki ehdotetaan kumottavaksi ja tarpeellinen sääntely siirrettäväksi mm. ehdotettuihin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettuun lakiin ja veronkantolakiin. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi apteekkiverolaki, jolla korvattaisiin nykyinen apteekkimaksusta annettu laki.

Lisäksi ehdotetaan, että pääsääntöisesti kaikkien verolajien verotuksen muuttamista, veron määräämistä ja muutoksenhakua koskevat säännökset ja menettelyt yhtenäistetään.

Verojen kanto- ja perintämenettelyä uudistettaisiin. Veronkantolaissa säädettäisiin kaikkien Verohallinnolle suoritettavien verojen ja maksujen kannossa, maksamisessa ja perinnässä sovellettavasta menettelystä. Lisäksi veronkantolaissa säädettäisiin verotilimenettelyssä olevien oma-aloitteisten verojen kantomenettelystä pääosin nykyistä verotililakia vastaavasti.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi tehtäväksi menettelysäännösten yhdenmukaistamisesta ja sääntelyrakenteen uudistamisesta johtuvat muutokset useisiin muihinkin verolakeihin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2017 alusta.

Kansaneläkelaitoksen kannanotot

Laki työnantajan sairausvakuutusmaksusta

Työnantajan sosiaaliturvamaksuna on 1.1.2010 tehdyn lainmuutoksen jälkeen maksettu pelkästään työnantajan sairausvakuutusmaksu. Lainsäädännön selkeyttämiseksi ja ajantasaisuudeksi ehdotetaan säädettäväksi uusi laki työnantajan sairausvakuutusmaksusta, jolla korvattaisiin työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettu laki. Muutos olisi pääosin tekninen ja lisäksi ehdotettuun lakiin tehtäisiin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain säätämistä johtuvat muutokset.

Ehdotettu laki ei Kelan näkemyksen mukaan oleellisesti muuttaisi nykyistä työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettua lakia, joten Kelalla ei ole asiaan tältä osin huomautettavaa.

Apteekkivero

Kansaneläkelaitos pitää apteekkiverosta annetun lain säätämistä kannatettavana siltä osin kuin sillä selkeytetään verotusjärjestelmää ja luodaan synergiaetuja veron perimiseen liittyvään viranomaistyöhön.

Kansaneläkelaitos kehottaa kuitenkin kiinnittämään huomiota apteekkimaksun tai ehdotetun apteekkiveron merkitykseen lääkehuollolle. Esitysluonnoksen mukaan nykyisen apteekkimaksun tarkoituksena on turvata maankattavat apteekkipalvelut ja tasata apteekkien välisiä tuloeroja, minkä tulee Kansaneläkelaitoksen mielestä olla myös ehdotetun apteekkiveron lähökohta yksinomaan fiskaalisten tarkoitusten sijaan. Kansaneläkelaitoksen näkemyksen mukaan apteekkien toiminnan ja toimivan lääkehuollon edellytykset tulee jatkossakin turvata.

Lisäksi tulee huomioida apteekkimaksun asema lääkkeiden hinnanmuodostuksen ja lääkkeisiin liittyvän liiketoiminnan kokonaisuudessa. Kansaneläkelaitos katsoo, että tämä toteutuisi säilyttämällä tiettyjä apteekkiveroon liittyviä tehtäviä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla tai vaihtoehtoisesti viranomaisten välisellä yhteistyöllä. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, verotusmenettelylain nojalla viranomaisen on Verohallinnon kehotuksesta annettava verotusta varten lausuntoja sekä toimitettava arvioita toimialaansa kuuluvissa kysymyksissä. Esitysluonnoksen mukaan Verohallinto voisi säännöksen nojalla pyytää Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksesta esimerkiksi apteekkiveron perustetta ja suorittamisvelvollisuutta koskevia lausuntoja. Jos apteekkiveroa koskeva esitys toteutuu ja siihen liittyvät tehtävät siirtyvät Verohallinnolle, Kansaneläkelaitoksen näkemyksen mukaan tällaisen lausunnon pyytämisen Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksesta tulisi olla Verohallinnolle velvollisuus.

Apteekkiveroon liittyvien tehtävien siirto Verohallinnolle tarkoittanee, että veron suuruuden ja perusteiden määrittely kuuluisi jatkossa valtiovarainministeriön hallinnonalalle. Kansaneläkelaitoksen näkemyksen mukaan apteekkiverosta valtiolle koituvat tulot tulee jatkossakin huomioida sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan hyväksi. Osan apteekkien liikevaihdosta, jonka perusteella apteekkimaksu maksetaan, muodostavat sairausvakuutusrahastosta maksetut lääkekorvaukset. Olisi siis kohtuullista, että apteekkimaksu tai ehdotettu apteekkivero olisi osa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tulojen ja menojen kokonaisuutta.

Esitysluonnoksen mukaan apteekkiveroa ei voisi huojentaa apteekin kulttuurihistoriallisen arvon perusteella, mikä apteekkimaksun osalta on ollut mahdollista. Vaikka esitysluonnoksessa todetaan, että kyseistä mahdollisuutta ei ole sovellettu yhteenkään apteekkiin, kuvastaa muutos Kansaneläkelaitoksen näkemyksen mukaan lääkealan ominaispiirteiden riisumista apteekkiverosta. Apteekkivero olisi siis vero muiden joukossa.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetut lakimuutokset eivät Kelan näkemyksen mukaan oleellisesti vaikuttaisi veronsaajien verokertymiin. Työnantajien neljänneskalenterivuosisimenettelyn raja-arvon nostaminen 100 000 euroon merkitsisi ehdotuksessa esitetyn arvion mukaan työnantajasuoritusten osalta kertaluontoisesti noin neljän miljoonan euron vähennystä verotuloihin. Kelan arvion mukaan vaikutus Kelan vakuutusmaksutuottoihin olisi tältä osin muutama satatuhatta euroa. Lisäksi ehdotetut muutokset veroilmoituksessa olevan virheen korjaamismenettelyyn ja seuraamusmaksuihin vaikuttaisivat vähäisessä määrin vakuutusmaksukertymään.

Ehdotetut muutokset vaikuttaisivat erityisesti Verohallinnon toimintaan. Mahdollisimman yhtenäinen ja yksinkertainen verotus- ja veronkantomenettely sekä muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmä alentaisivat Verohallinnon kustannuksia. Tällöin myös veronsaajien, kuten Kela, maksamat verotuskustannukset pienenisivät. Kela pitää tätä kehitystä myönteisenä ja kannatettavana.

Anne Neimala
etusjohtaja

Kai Ollikainen
talousjohtaja

